

Posudek vedoucího bakalářské práce

Kateřina Filipová: Já, avatar: identitární dynamika ve věku virtuálních komunit

Vedoucí: Tomáš Samek

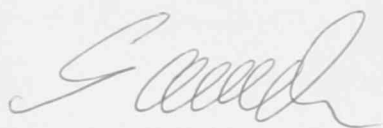
Bakalářská práce Kateřiny Filipové zkoumá netriviální otázku hranic mezi skutečností a představou, hmatatelným a pomyslným. Svůj výzkum situuje do virtuálních komunit světa Second Life, který existuje v online prostředí. Je obýván různými osobami zvanými avataři, z nichž za každým stojí jeho reálný majitel a tvůrce – člověk žijící v offline světě, který se rozhodl prožívat svůj druhý život ve světě virtuální reality. Odtud výzkumná otázka: Jaká je dynamika vztahu mezi virtuálním a reálným při ustavování sociálních identit ve světě Second Life a mimo něj?

Autorce se daří na tuto otázku odpovědět jednak na základě vlastní zkušenosti z terénu, tedy ze světa Second Life, kde si zřídila vlastní avatarku Danielu, jednak díky zcela mimořádně kvalitně rešeršované a trefně použité odborné anglosaské literatuře k tématu. Práce má několik nesporných předností, jimiž vysoce vyniká nad průměr u nás obhajovaných bakalářských textů:

1. Robustní a přitom věcně relevantní bibliografie: samotný pohled na použitou literaturu je impozantní a dokládá hloubku autorčina zájmu i její nadstandardní schopnost zpracovat téma na současné světové úrovni. Autorka vede čilý a stálý dialog s přečtenými texty, jejichž teoretickými poznatky prokládá popisy svých zážitků z terénu. To navíc zvládá způsobem, který většinou působí přirozeně, nenuceně a logicky. Již v tomto ohledu je Kateřinina práce výjimečná a může se stát rezervoárem podstatných vědomostních zdrojů každému studentovi, který by uvažoval o podobném tématu.
2. Text je až na drobná opomenutí logicky konzistentní. Tomu napomáhá autorčin jasný způsob vyjadřování.
3. Kvalitní a promyšlená je i struktura práce: ta postupuje od obecnějších úvah o vztahu mezi virtuálním a reálným, respektive online a offline, přes zážitky ze života stráveného v komunitách Second Life až po klíčové pasáže pojednávající o dynamických proměnách identity.

Inovativní je nahlížení identit z deiktické perspektivy, byť tu by bylo možné na řadě míst prohloubit: autorka ji chvílemi používá pouze povrchně jako soubor tří deiktických os (prostorové, temporální a personální). Na bakalářskou úroveň však takové použití stačí a je důležité, že vzdor novosti takového pohledu ho autorka dokázala aplikovat bez zásadnějších chyb. Důležité je rovněž to, že autorka se neomezuje toliko na deixi, ale všímá si i dalších aspektů věci, např. mocenských. Závěrečné pasáže práce shrnují různé momenty identitární dynamiky a ústí v krátkou, ale pěknou úvahu o povaze sociálního konstruování lidského já.

Lze shrnout: autorka napsala velmi zdařilou a v mnoha ohledech vskutku mimořádnou práci. Škoda jen občasných překlepů a drobných gramatických chyb, na několika málo místech i nedokončených vět. Pečlivější editace textu by mu prospěla i kvůli patrně nejzávažnější formální chybě, jíž se autorka dopustila: práce sice obsahuje všechny strany, ale část z nich je v přeházeném pořadí. Jistě jen produkt nepozornosti či spěchu při dokončování, ale u takto vysoce kvalitní práce tento nedostatek zamrzí. Ale vzhledem ke zcela výjimečným kvalitám by podle mého přesvědčení ani tato slabina neměla změnit klasifikaci: předložené dílo **zasluhuje celkové hodnocení známkou výborně**, neboť v mnoha zmíněných aspektech, které jsou zásadní, vysoce převyšuje katederní průměr u nás předkládaných prací.

V Praze 14. 5. 2016